

Landsrettens begrundelse og resultat

Sagen angår prøvelse af Udlændingenævnets afgørelse af 17. november 2020, hvorved Udlændingenævnet fandt, at [As] ret til ophold i Danmark som medfølgende familiemedlem til sin tidligere ægtefælle, der var unionsborger, ophørte som følge af parrets skilsmisse.

[A] der er pakistansk statsborger, indgik den 18. oktober 2014 ægteskab med en britisk statsborger bosiddende i Danmark, og han indrejste den 27. juli 2015 i Danmark, hvor han blev meddelt EU-opholdskort efter EU-opholdsbekendtgørelsens § 8 (nu § 10) som medfølgende familiemedlem til sin ægtefælle. Den 16. august 2017 indgav [As] ægtefælle ansøgning om skilsmisse efter separation til Statsforvaltningen. [A] oplyste til Statsforvaltningen, at han ikke var enig i skilsmisse og ønskede vilkårsforhandling, og ægteparret blev derfor indkaldt til vilkårsforhandling, jf. § 38 i den dagældende lov om ægteskabs indgåelse og opløsning. [A] udeblev fra vilkårsforhandling to gange, og hans ægtefælle anmodede herefter Statsforvaltningen om at afslutte sagen og indbringe den for retten. Den 31. oktober 2017 indbragte Statsforvaltningen sagen for Københavns Byret efter samme lovs § 43, stk. 2, nr. 2, og ægteparret blev skilt ved dom af 19. januar 2018.

Efter § 17, stk. 2, nr. 1, i EU-opholdsbekendtgørelsen bevarer en tredjelandsstatsborger, der har ret til at opholde sig i Danmark som familiemedlem efter bl.a. § 10, retten til ophold i tilfælde af skilsmisse, hvis ægteskabet ved begyndelsen af proceduren til skilsmisse har varet i mindst tre år, heraf mindst et år her i landet.

[As] ægteskab havde varet i mindre end tre år på det tidspunkt, hvor hans ægtefælle indgav anmodning til Statsforvaltningen om skilsmisse, og i mere end tre år på det tidspunkt, hvor Statsforvaltningen efter anmodning fra ægtefællen indbragte sagen for Københavns Byret. Hovedspørgsmålet i denne sag er derfor, hvilket af de to tidspunkter der udgør "begyndelsen af proceduren til skilsmisse".

Som nævnt blev [A] meddelt EU-opholdskort efter EU-opholdsbekendtgørelsens § 8 (nu § 10), hvorefter familiemedlemmer, som ledsager eller slutter sig til en unionsborger, der har opholdsret som arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, har en afledt ret til ophold her i landet ud over de tre måneder, der følger af udlændingeloven. Det følger af § 29, stk. 1, at en tidsbegrænset opholdsret efter bl.a. § 10 ophører, hvis den pågældende ikke længere opfylder betingelserne.

EU-opholdsbekendtgørelsens § 17, stk. 2, nr. 1, om familiemedlemmers bevarelse af retten til ophold efter bl.a. skilsmisse er således en undtagelse til udgangspunktet om, at den afledte ret til ophold i Danmark ophører, hvis den pågældende ikke længere opfylder betingelserne herfor.

§ 17, stk. 2, nr. 1, skal fortolkes i overensstemmelse med opholdsdirektivets artikel 13, stk. 2, litra a), hvoraf fremgår, at bl.a. skilsmisse ikke betyder, at familiemedlemmer til unionsborgere, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, mister deres ret til ophold, hvis ægteskabet ved begyndelsen af proceduren til skilsmisse har varet i mindst tre år, heraf ét år i værtsmedlemsstaten.

EU-Domstolen har i dom af 2. september 2021 i sag C-930/19, X mod État belge, præmis 35, fastslået, at opholdsdirektivets artikel 13, stk. 2, omhandler de undtagelsestilfælde, hvor en skilsmisse ikke betyder, at de omhandlede tredjelandborgere mister retten til ophold i henhold til direktivet, selv om de efter skilsmissen ikke længere opfylder betingelserne i artikel 7, stk. 2, herunder navnlig betingelsen om at være "familiemedlem" til en unionsborger. I præmis 36 i samme dom er anført, at formålet med bestemmelsen dermed modsvarer det formål, der er fastsat i 15. betragtning til opholdsdirektivet om at sikre familiemedlemmerne, der allerede opholder sig på værtsmedlemsstatens område, retsbeskyttelse i tilfælde af bl.a. skilsmisse ved i denne henseende at træffe foranstaltninger for at sikre, at disse familiemedlemmer i sådanne tilfælde bevarer deres ret til ophold på et personligt grundlag.

Landsretten finder, at artikel 13, stk. 2, litra a), herved er udtryk for en afbalancering af på den side det hensyn til retsbeskyttelsen af de personer, hvis opholdsret er knyttet til et familiemæssigt bånd i form af ægteskab, jf. herved tillige kommentaren til forslaget til artikel 13, stk. 2, og på den anden side hensynet til, at der skal være en reel forbindelse til unionsborgerens fri bevægelighed for, at opholdsdirektivet finder anvendelse.

Efter § 37 i den dagældende lov om ægteskabs indgåelse og opløsning kunne skilsmisse gives ved bevilling eller dom, og anmodning om skilsmisse skulle indgives til Statsforvaltningen. Efter samme lovs § 42 kunne Statsforvaltningen give bevilling til skilsmisse, hvis ægtefællerne var enige herom og var enige om vilkårene – idet spørgsmål om størrelsen af ægtefællebidrag dog kunne henkydes til Statsforvaltningens afgørelse – eller hvis den anden ægtefælle ikke protesterede mod skilsmisse efter seks måneders separation, og vilkårene for separationen også skulle gælde for tiden efter skilsmissen. Endelig kunne Statsforvaltningen efter anmodning fra en part afslutte en sag og indbringe den for retten bl.a., hvis den pågældende var mødt, mens den anden part var udeblevet trods to indkaldelser, jf. § 43, stk. 2, nr. 2.

I den konkrete sag kunne [redacted] As [redacted] ægtefælle således udelukkende indgive anmodning om skilsmisse til Statsforvaltningen, idet Statsforvaltningen havde enekompetente til at modtage sådan anmodning. Da [redacted] A [redacted] herefter protesterede mod skilsmisse og udeblev fra vilkårsforhandling to gange, havde Statsforvaltningen alene kompetence til efter anmodning fra ægtefæl-

len at slutte sagen og indbringe den for Københavns Byret, der herefter havde enekompetence til at opløse ægteskabet ved skilsmisse.

Landsretten finder, at det beskrevne sagsbehandlingsforløb må betragtes som en sammenhængende integreret procedure, hvor det allerede ved anmodningen om skilsmisse efter separation stod klart, at [As] ægtefælle efter § 30, stk. 2, i den dagældende lov om ægteskabs indgåelse og opløsning den 2. september 2017 ville have ret til skilsmisse, og hvor det som følge af [As] [As] ageren under behandlingen af sagen kom til at bero på de lovbestemte kompetenceregler, at det ikke var den myndighed, som anmodningen blev indgivet til, der senere opløste ægteskabet ved skilsmisse.

På den baggrund og efter en naturlig sproglig forståelse af ordlyden af opholdsdirektivets artikel 13, stk. 2, litra a), finder landsretten, at det relevante tidspunkt for "begyndelsen af proceduren til skilsmisse" i forhold til den dagældende danske skilsmisseprocedure var tidspunktet for indgivelsen af anmodning om skilsmisse til Statsforvaltningen, når anmodningen førte til skilsmisse enten som bevilget af Statsforvaltningen eller ved dom. Der er herved tillige lagt vægt på, at denne fortolkning af opholdsdirektivets artikel 13, stk. 2, litra a) – der som nævnt er en undtagelsesbestemmelse – ses at være understøttet af EU-Domstolens dom af 16. juli 2015 i sag C-218/14, Singh m.fl. mod Minister for Justice and Equality og EU-Domstolens dom af 2. september 2021 i sag C-930/19, X mod État belge.

Herefter finder landsretten, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte Udlændingenævnets afgørelse om, at [A] ikke opfylder betingelserne i EU-opholdsbekendtgørelsens § 17, stk. 2, nr. 1, for at kunne bevare sin opholdsret i Danmark.

[A] har anmodet om, at sagen, i det omfang landsretten ikke finder grundlag for at følge hans påstand, udsættes med henblik på forelæggelse af spørgsmål for EU-Domstolen efter artikel 267, stk. 2, i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde.

Efter det, der er anført ovenfor om opholdsdirektivets artikel 13, stk. 2, litra a), finder landsretten, at der ikke består en sådan tvivl om, hvad der skal forstås ved formuleringen "begyndelsen af proceduren til skilsmisse", at det er nødvendigt at stille præjudicielle spørgsmål til EU-Domstolen i medfør af TEUF artikel 267, stk. 2. [As] anmodning herom tages derfor ikke til følge.

På denne baggrund, og da der mellem parterne er enighed om, at der ikke foreligger sådanne særlige omstændigheder i [As] sag, at der ikke

bør træffes afgørelse om ophør, tager landsretten Udlændingenævnets påstand om frifindelse til følge.

Vedrørende sagsomkostninger bemærkes det, at [REDACTED] A for byretten anmodede om, at sagen blev henvist til landsretten, at Udlændingenævnet tiltrådte, at sagen burde henvises til landsretten, fordi sagen rejste EU-retlige spørgsmål af en vis kompleksitet og af principiel karakter, som har generel betydning for retsanvendelsen og retsudviklingen, og at byretten herefter henviste sagen til landsretten efter retsplejelovens § 226, stk. 1, som principiel og med generel betydning for retsanvendelsen og retsudviklingen. Henset hertil og til karakteren af det spørgsmål, som sagen har rejst, finder landsretten, at der foreligger sådanne særlige grunde, at ingen af parterne skal betale sagsomkostninger til den anden part eller til statskassen, jf. retsplejelovens § 312, stk. 3.

THI KENDES FOR RET:

Udlændingenævnet frifindes.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger til den anden part eller til statskassen.